

Rada vlády pre trvalo udržateľný rozvoj

Vláda Slovenskej republiky v rámci svojich poradných orgánov zriadila uznesením číslo 78/1999 z 27. januára 1999 Radu vlády Slovenskej republiky pre trvalo udržateľný rozvoj. Súčasne schválila jej štatút a rokovací poriadok. Tento poradný orgán schválila vláda SR vo väzbe na pristúpenie SR k Rio deklarácii, Agende 21 a Konceptii uplatňovania Agendy 21.

Postavenie Rady vlády SR pre trvalo udržateľný rozvoj definuje štatút. Chápe ju ako poradný a koordinačný orgán na uplatňovanie Agendy 21, zásad trvalo udržateľného rozvoja a vyhodnocovania trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike. Štatút *expresis verbis* jej určuje 7 úloh. Rada má koordinovať činnosti jednotlivých ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a krajských úradov pri uplatňovaní Agendy 21, zásad trvalo udržateľného rozvoja a vyhodnocovaní ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja. Má posudzovať previazanosť stratégií, koncepcií a odvetvových a regionálnych programov zo sociálnych, ekonomických a environmentálnych hľadísk. Má prerokúvať závery procesu posudzovania vplyvov zásadných rozvojových koncepcií, najmä v oblasti energetiky, baníctva, priemyslu, dopravy, poľnohospodárstva, odpadového hospodárstva a cestovného ruchu, ako aj územnoplánovacej dokumentácie veľkých územných celkov a sídelných útvarov vybraných miest na životné prostredie a vyjadrovať sa k ich hodnoteniu (podľa § 35 ods. 1 zákona NR SR č. 127/1994 Z. z.). Prerokúva tiež spracovateľmi

predložené návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie (podľa odst. 4 tohto zákona). Posudzuje vyhodnotenia a prerokúva Správy o implementácii Agendy 21 v Slovenskej republike. Má za úlohu pomáhať vláde SR uplatňovať Agendu 21 a zásady trvalo udržateľného rozvoja v medzinárodnom kontexte, a tým vytvárať vhodné prostredie pre integráciu SR do európskych štruktúr, ktoré z nich vychádzajú. Koordinuje aktivity Slovenskej republiky vo väzbe na Komisiu OSN pre trvalo udržateľný rozvoj a ďalšie orgány OSN.

Uznesením číslo 270 z 31. marca 1999 vláda vymenovala za predsedu tejto Rady podpredsedu vlády SR pre ľudské práva, menšiny a regionálny rozvoj Pála Csákyho, za podpredsedov Rady ministrov László Miklósa, Petra Magvašiho a ministra hospodárstva. Členmi sú: Pavel Koncoš, minister poľnohospodárstva, István Harna, minister výstavby a verejných prác, Brigita Schmögnarová, ministerka financií, Ladislav Pittner, minister vnútra, Eduard Kukan, minister zahraničných vecí, Tibor Šagát, minister zdravotníctva, Milan Kňazko, minister kultúry, Pavol Kanis, minister obrany, Milan Ftáčnik, minister školstva, Peter Mach, predseda Štatistického úradu, Miroslav Lipár, predseda Úradu jadrového dozoru, ďalej prednostovia krajských úradov Branislav Longauer, Martin Pado, Dominik Gahér, Peter Mišík, Anton Straka, Pavol Sečkář, Jozef Polačko a Štefan Vranovský, Vlasta Körnerová za A-projekt, Mikuláš Huba za Spoločnosť

pre trvalo udržateľný život v SR, Juraj Mesík za Ekopolis, Marián Minarovič za Úniu miest a obcí SR, Michal Sýkora za Združenie miest a obcí Slovenska, Ľuboš Lopatka za Asociáciu priemyselnej ekológie na Slovensku, rektori univerzít: Ferdinand Devínský a Milan Marčok, predseda Slovenskej akadémie vied Štefan Luby a Ivan Saktor, prezident Konfederácie odborových zväzov.

Prvé rokovanie Rady sa uskutočnilo 21. júna 1999 na Úrade vlády Slovenskej republiky. Na programe boli Zásady politiky trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike, Informačný systém o životnom prostredí, informácia o problematike trvalo udržateľného rozvoja a jeho inštitucionálnom zabezpečení v podmienkach krajín EÚ a vybraných krajín strednej Európy a Informácia o projekte "Podpora trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike". Pôvodne bola na rokovanie pripravená aj Informácia o súčasnom stave uplatňovania environmentálneho hodnotenia zásadných rozvojových koncepcií, bola však odložená na ďalšie rokovanie Rady. Všetky materiály pripravilo Ministerstvo životného prostredia SR a referoval o nich minister László Miklós.

V rámci záverov k Zásadám politiky trvalo udržateľného rozvoja v SR Rada odporučila vláde SR, aby uložila členom vlády prizývať Ministerstvo životného prostredia SR už k začatiu vypracúvania návrhov koncepčných a legislatívnych zámerov (materiálov), pri ktorých je v plánovacích dokumentoch vlády SR uvedená jeho účinnosť, alebo môžu mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie a perspektívne sa budú posudzovať podľa § 35 zákona NR SR č. 127/1994 Z. z. Odporučila ďalej vláde SR aby prijala opatrenia na uplatňovanie zásad trvalo udržateľného rozvoja už pri vypracúvaní koncepčných a legislatívnych materiálov predkladaných na jej rokovanie, ktoré by mali obsahovať

doložku o súlade zámerov s týmito zásadami. Odporúčala tiež vláde SR požadovať doloženie hodnotení predpokladaných vplyvov rozvojových koncepcií a územnopánovacej dokumentácie veľkých územných celkov na životné prostredie a podľa potreby tiež návrh opatrení na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov (v zmysle § 35 zákona 127/1994 Z. z.). Jednotlivým členom Rady vlády SR pre trvalo udržateľný rozvoj odporučila v rámci vyhodnocovania ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja porovnať dosiahnuté výsledky s výsledkami hodnotenia v rámci štátov EÚ a susedných štátov. Odporučila tiež svojim členom, aby predkladali na rokovanie Rady vyhodnotenia ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja, ako aj návrhy koncepčných a legislatívnych materiálov, ktoré majú byť posudzované z hľadiska dodržiavania zásad trvalo udržateľného rozvoja a vplyvov na životné prostredie.

Pri prerokovaní materiálu Informačný systém o životnom prostredí Rada uložila svojim členom prieběžne spolupracovať na budovaní a prevádzke informačného systému o životnom prostredí a požadovať od Štatistického úradu SR každoročné zaraďovanie ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja do Programu štátnych štatistických zisťovaní, ktoré by postupne nahradili niektoré ukazovatele s nižšou vypovedacou hodnotou a neporovnateľné s ostatnými členskými štátmi OSN.

Po prerokovaní informácie o projekte "Podpora trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike" Rada uložila svojim členom zabezpečiť vypracovanie podkladových materiálov pre Národnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja a gestorsky podľa ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja ako súčasť uznesenia vlády SR 655/1997 a takisto zabezpečiť činnosť riadiacej komisie projektu prostredníctvom menovaných zástupcov.

Na rokovaní Rady sa členovia oboznámili aj s inštitucionálnym zabezpečením problematiky trvalo udržateľného rozvoja v podmienkach krajín EÚ a vybraných krajín strednej Európy.

Prijaté závery, ako aj vôľa jedno-

tlivých členov Rady podieľať sa na plnení záväzkov prijatých na tomto prvom rokovaní, sú prísľubom, že v problematike trvalo udržateľného rozvoja sa môžu dosiahnuť dobré výsledky.

Michal Kaľavský

Účasť SAV na príprave Národnej stratégie TUR

Komisia Predsedníctva SAV pre životné prostredie vymenovala dňa 14. 5. 1999 trojčlennú pracovnú skupinu, ktorej cieľom je zabezpečiť účasť SAV na príprave Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike.

Vzhľadom na to, že SAV patrí k vrcholným vedeckým inštitúciám na Slovensku, pozornosť pracovnej skupiny sa sústreďuje na vedecké aspekty trvalo udržateľného rozvoja. Preto navrhla zástupcov z jednotlivých pracovísk SAV do expertných skupín.

Koordinovaním prác na Národnej stratégii TUR je poverené Regionálne environmentálne centrum pre krajiny strednej a východnej Európy na Slovensku (REC), ktoré už vypracovalo jej koncepciu s názvom *Príprava národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja*. Táto koncepcia vychádza z toho, že cieľom Národnej stratégie TUR je zosúladienie environmentálnych, ekonomických, kultúrnych, inštitucionálnych, politických a sociálnych aspektov rozvoja spoločnosti. Rozmer vedecký je vyjadrený iba implicitne. Prípravou Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja sa zaoberal i seminár, ktorý organizačne pripravilo REC a konal sa v Bratislave v dňoch 23.–25. júna 1999. Tu sa načrtli

hlavné okruhy problémov, navrhla sa osnova stratégie, zostavila sa interdisciplinárna skupina odborníkov, riešili sa otázky procedurálne, organizačné, koordinačné a pod. Otázka vedeckého rozmeru TUR ostala opäť v pozadí, v implicitnej forme iba tušená. Je problematika TUR vedeckým problémom? Ak áno, tak akým? Na čo sa vlastne tento problém pýta, z ktorých jestvujúcich vedeckých poznatkov vlastne vychádza, aké pracovné hypotézy a napokon i riešenia anticipuje? Otázky tohto druhu sa ešte s plnou vážnosťou nepoložili. Na túto skutočnosť sa pokúsi nadviazať práca spomínanej pracovnej skupiny SAV.

Jednou z úloh Komisie Predsedníctva SAV pre životné prostredie je vyjadrovať sa ku koncepčným otázkam rozvoja vedy a výskumu, ktoré sa dotýkajú životného prostredia. Spomínaná pracovná skupina sa bude snažiť stimulovať tie ústavy SAV, ktorých sa problematika TUR dotýka, aby ju transformovali do podoby vedeckého problému. V takejto podobe by nielen stimulovala rozvoj zainteresovaných disciplín, ale mala by reálnu nádej na vedecké riešenie.

Ján Urbánek